

ČESKÁ REPUBLIKA
USNESENÍ
Ústavního soudu

Ústavní soud rozhodl v plénu složeném z předsedy Pavla Rychetského (soudce zpravodaj) a soudců Ludvíka Davida, Jaroslava Fenyka, Josefa Fialy, Jana Filipa, Jaromíra Jirsy, Tomáše Lichovníka, Vladimíra Sládečka, Radovana Suchánka, Vojtěcha Šimíčka, Milady Tomkové, Davida Uhlíře a Jiřího Zemánka o ústavní stížnosti **P. Z.**, zastoupeného JUDr. Tomášem Chlebounem, sídlem Paprsková 333/16, Praha 4 – Krč, proti usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 7. prosince 2022 č. j. Vol 10/2022-20 a rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 25. listopadu 2022 č. j. MV-188493-9/OV-2022 a o s ní spojeném návrhu, aby Ústavní soud rozhodl, že stěžovatel je registrovaným kandidátem pro volbu prezidenta republiky konanou ve dnech 13. a 14. ledna 2023, za účasti **Nejvyššího správního soudu** a **Ministerstva vnitra** jako účastníků řízení a **R. Ch.**, jako vedlejšího účastníka řízení, takto:

Ústavní stížnost a s ní spojený návrh se odmítají.

O d ů v o d n ě n í:

I.

Vymezení věci

1. Ústavní stížností, jež byla Ústavnímu soudu doručena dne 17. 12. 2022, se stěžovatel domáhá zrušení v záhlaví napadených rozhodnutí z důvodu tvrzeného porušení jeho základních práv zaručených v čl. 1, čl. 21 odst. 4, čl. 22 a čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“). Současně navrhl, aby Ústavní soud rozhodl, že stěžovatel je registrovaným kandidátem pro volbu prezidenta republiky konanou ve dnech 13. a 14. 1. 2023.

II.

Napadená rozhodnutí

2. Rozhodnutím Ministerstva vnitra (dále též „ministerstvo“) ze dne 25. 11. 2022 č. j. MV-188493-9/OV-2022 byla odmítnuta kandidátní listina stěžovatele pro volbu prezidenta republiky konanou ve dnech 13. a 14. 1. 2023. Kandidátní listinu podal vedlejší účastník jako navrhuující občan a připojil k ní petici na podporu stěžovatele obsahující podpisy 15 589 občanů. Do počtu občanů podepsaných na petici ministerstvo nezapočítalo 399 občanů. Celkem tak bylo započteno 15 190 občanů.

3. Usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 12. 2022 č. j. Vol 10/2022-20 byl zamítnut návrh stěžovatele a vedlejšího účastníka v části, v níž navrhli zrušení uvedeného rozhodnutí ministerstva a registraci kandidátní listiny stěžovatele k volbě prezidenta republiky konané ve dnech 13. a 14. 1. 2023, a v části, v níž vedlejší účastník napadl registraci kandidátů D. N. a P. P. (výrok I.). V části, v níž stěžovatel napadl registraci uvedených dvou kandidátů a v níž se stěžovatel a vedlejší účastník domáhali něčeho, k čemu Nejvyšší správní soud nemá pravomoc, byl návrh odmítnut (výrok II.). Žádnému z účastníků řízení nebylo přiznáno právo na náhradu nákladů řízení (výrok III.).

III.

Argumentace stěžovatele

4. Stěžovatel tvrdí, že zákon č. 275/2012 Sb., o volbě prezidenta republiky a o změně některých zákonů (zákon o volbě prezidenta republiky), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o volbě prezidenta republiky“), je v rozporu s ústavním pořádkem. Na rozdíl od ostatních občanů totiž přiznává poslancům a senátorům privilegované postavení tím, že nemají povinnost odevzdat spolu s kandidátní listinou také petici podepsanou nejméně 50 000 občany.

5. Nejvyšší správní soud se neměl vypořádat se všemi argumenty stěžovatele v souvislosti s námitkou, že ministerstvo odmítlo registraci jeho kandidátní listiny k volbě prezidenta republiky „konané dne 13. a 14. 1. 2022“, tedy k jiné události než k volbě prezidenta republiky konané ve dnech 13. a 14. 1. 2023. Není zřejmé, z jakého důvodu se uvedený soud domnívá, že šlo o omyl, a nikoli o správní úkon týkající se jiné události v roce 2022, ani proč si domněnku omylu bez jakékoli příčiny vybral jen u této skutečnosti. Nejvyšší správní soud neměl stvrdit ani postup ministerstva, které stěžovatele na rozdíl od některých jiných kandidátů v rozporu se zásadou rovnosti neupozornilo na vady jeho podání. Ministerstvo mělo stěžovateli odepřít nahlížení do spisu s tvrzením, že petiční archy jsou mimo jeho budovu, aniž by o tom učinilo úřední záznam.

6. Další pochybení Nejvyššího správního soudu mělo spočívat v nevyřádní se s tvrzením stěžovatele, že J. K. v období od 1. 8. 2016 nebyl ve státní službě, a tudíž až do 6. 4. 2020 nemohl vykonávat funkci státního tajemníka Ministerstva vnitra ani činit úkony zahrnující přípravu metodiky či předpisů k volbám. Ve věci měl rozhodovat vyloučený soudce Tomáš Langášek, který podle stěžovatele nesplňuje předpoklady pro funkci soudce podle § 60 zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích), ve znění pozdějších předpisů. Stěžovatel uzavírá, že závěry napadeného usnesení nemají oporu v provedených důkazech a toto rozhodnutí je nepřezkoumatelné.

IV.

Procesní předpoklady řízení před Ústavním soudem

7. Ústavní soud je příslušný k projednání návrhu, nikoli však v části, v níž stěžovatel navrhuje rozhodnout o tom, že je registrovaným kandidátem pro volbu prezidenta republiky konanou ve dnech 13. a 14. 1. 2023. K takovému rozhodnutí totiž nemá Ústavní soud pravomoc (srov. usnesení ze dne 4. 1. 2013 sp. zn. Pl. ÚS 29/12, bod 11; usnesení ze dne 9. 1. 2018 sp. zn. Pl. ÚS 47/17, bod 65; všechna v tomto usnesení odkazovaná rozhodnutí Ústavního soudu jsou dostupná na <http://nalus.usoud.cz>).

8. Ústavní stížnost byla podána oprávněným navrhovatelem proti výroku III. a částem výroků I. a II., jimiž bylo rozhodnuto o návrzích stěžovatele. Stěžovatel však není oprávněn podat ústavní stížnost proti částem výroků I. a II., jimiž bylo rozhodnuto o zamítnutí návrhů vedlejšího účastníka, neboť těmito částmi uvedených výroků nebylo rozhodováno o jeho právech. Ústavní stížnost je přípustná [stěžovatel vyčerpal zákonné procesní prostředky k ochraně práva ve smyslu § 75 odst. 1 zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o Ústavním soudu“)], byla podána včas (§ 72 odst. 3 zákona o Ústavním soudu) a splňuje i další zákonem stanovené náležitosti, včetně povinného zastoupení advokátem (§ 29 až 31 zákona o Ústavním soudu).

V.

Posouzení opodstatněnosti ústavní stížnosti

9. Poté, co se Ústavní soud seznámil s argumentací stěžovatele a napadenými rozhodnutími, dospěl k závěru, že ústavní stížnost je v části, v níž nebyl zjištěn jiný důvod odmítnutí, zjevně neopodstatněná.

10. V řízení o ústavních stížnostech [čl. 87 odst. 1 písm. d) Ústavy České republiky (dále jen „Ústava“), § 72 a násl. zákona o Ústavním soudu] Ústavní soud jako soudní orgán ochrany ústavnosti (čl. 83 Ústavy) přezkoumává rozhodnutí či postup orgánů veřejné moci jen z toho hlediska, zda jimi nebyla porušena ústavně zaručená základní práva nebo svobody.

11. Ústavní soud předně konstatuje, že podle čl. 56 odst. 5 Ústavy je oprávněn navrhopvat kandidáta na prezidenta republiky každý občan České republiky, který dosáhl věku 18 let, podpoří-li jeho návrh petice podepsaná nejméně 50 000 občany České republiky oprávněnými volit prezidenta republiky. Navrhovat kandidáta je oprávněno také nejméně dvacet poslanců nebo nejméně deset senátorů. Tomuto vymezení navrhovatelů odpovídá § 21 odst. 1 zákona o volbě prezidenta republiky, které již z tohoto důvodu nemůže být neústavní [k ústavnímu požadavku na přiložení uvedené petice ke kandidátní listině, jakož i k námitce nerovného zacházení ve srovnání s kandidáty navrženými skupinou poslanců nebo senátorů srov. nález ze dne 7. 1. 2013 sp. zn. Pl. ÚS 27/12 (N 2/68 SbNU 37), bod 53].

12. Dále je v posuzované věci rozhodné, že ani stěžovatel netvrdí, že by jeho kandidátní listina byla podána někým, kdo splňuje uvedené podmínky, tedy, že by občan, který jej navrhl, k návrhu připojil petici podepsanou alespoň 50 000 občany oprávněnými volit

prezidenta republiky (§ 25 odst. 3 zákona o volbě prezidenta republiky). Jde přitom o zákonnou podmínku registrace jeho kandidátní listiny. Není-li tato podmínka splněna nebo je-li na petici po odečtení občanů podle § 25 odst. 5 a 6 zákona o volbě prezidenta republiky méně než požadovaných 50 000 občanů, je dán důvod odmítnutí kandidátní listiny [§ 26 odst. 3 písm. d) zákona o volbě prezidenta republiky].

13. Stěžovatel nerozporuje, že petice přiložená k jeho kandidátní listině, která byla podána v zákonné lhůtě nejpozději 66 dnů přede dnem volby prezidenta (§ 21 odst. 3 zákona o volbě prezidenta republiky), obsahovala jen 15 589 podpisů, z nichž bylo započteno 15 190 podpisů. Pouze namítá, že měl být podle § 26 odst. 1 zákona o volbě prezidenta republiky vyzván k odstranění závad kandidátní listiny, aby je mohl odstranit nejpozději do 50 dnů přede dnem volby prezidenta republiky. Přehlíží však, že podle uvedeného ustanovení se takovýto postup neuplatní za situace, kdy má závada spočívat v tom, že petice není podepsána požadovaným počtem občanů. Je tomu tak z toho důvodu, že ministerstvo potřebuje určitý čas k přezkoumání přiložené petice (má se tak stát ve lhůtě od 66 do 60 dnů přede dnem volby prezidenta republiky). Takovýto časový prostor by ministerstvo nemělo při doplnění petice, které by bylo učiněno v době do 50 dnů přede dnem volby prezidenta republiky, neboť o registraci kandidátní listiny nebo o odmítnutí kandidátní listiny musí být rozhodnuto ve lhůtě 49 dnů přede dnem voleb (§ 26 odst. 2 zákona o volbě prezidenta republiky). Každý kandidát si musel být požadavku na přiložení petice podepsané požadovaným počtem občanů v zákonné lhůtě vědom. Pakliže stěžovatel tomuto požadavku nedostal, nebylo povinností ministerstva jej vyzvat k odstranění takovéto závady.

14. K ostatním námitkám stěžovatele Ústavní soud stručně poznamenává, že se s nimi dostatečně vypořádal již Nejvyšší správní soud. V ústavní stížnosti stěžovatel vyslovuje pouze nesouhlas se závěry napadeného usnesení, aniž by vysvětlil, z jakého důvodu měla mít namítaná pochybení význam pro ústavněprávní posouzení věci. Napadené usnesení Nejvyššího správního soudu není nepřezkoumatelné. Odmítnutí registrace stěžovatele k volbě prezidenta republiky „konané dne 13. a 14. 1. 2022“ je zjevně písařskou chybou a nelze z ní vyvozovat závěr, že jde o odmítnutí registrace ve vztahu k „jiné události v roce 2022“ (srov. body 10 a 11 napadeného usnesení). Nejvyšší správní soud se vypořádal také s námitkami neumožnění nahlédnutí do spisu (srov. body 23 a 24 napadeného usnesení) a nedostatku pravomoci někdejšího státního tajemníka Ministerstva vnitra J. K. (srov. bod 28 napadeného usnesení), jakož i s námitkou, že soudce Tomáš Langášek měl být vyloučen z projednávání a rozhodování věci (srov. bod 8 napadeného usnesení, který odkazuje na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 12. 2022 č. j. Nao 172/2022-24 o nevyhloučení uvedeného soudce). V tomto ohledu lze plně odkázat na příslušné části odůvodnění napadeného usnesení. Žádná z těchto námitek není způsobilá zpochybnit výsledek řízení o ochraně ve věci registrace kandidátní listiny stěžovatele.

15. Napadeným usnesením Nejvyššího správního soudu ani napadeným rozhodnutím ministerstva proto nebylo porušeno základní právo stěžovatele na soudní ochranu zaručené v čl. 36 odst. 1 Listiny, ani jeho základní právo na přístup k voleným či jiným veřejným funkcím za rovných podmínek zaručené v čl. 21 odst. 4 Listiny nebo ústavní požadavek podle čl. 22 Listiny, že zákonná úprava všech politických práv a svobod a její výklad a používání musí umožňovat a ochraňovat svobodnou soutěž politických sil v demokratické společnosti.

16. Ze všech výše uvedených důvodů Ústavní soud rozhodl mimo ústní jednání bez přítomnosti účastníků o odmítnutí ústavní stížnosti, a to zčásti podle § 43 odst. 2 písm. a) zákona o Ústavním soudu pro zjevnou neopodstatněnost a zčásti podle § 43 odst. 1 písm. c) zákona o Ústavním soudu jako podané někým k tomu zjevně neoprávněným, a podle § 43 odst. 1 písm. d) zákona o Ústavním soudu rozhodl také o odmítnutí návrhu spojeného s ústavní stížností z důvodu, že Ústavní soud není k jeho projednání příslušný. V souladu s čl. 1 odst. 1 písm. f) a čl. 1 odst. 2 písm. a) rozhodnutí pléna Ústavního soudu ze dne 25. 3. 2014 č. Org. 24/14 o atrahování působnosti, publikovaného jako sdělení Ústavního soudu č. 52/2014 Sb., tak učinil v plénu, které si tímto rozhodnutím vyhradilo rozhodování o ústavních stížnostech proti rozhodnutím správního soudu ve věcech registrace (§ 89 soudního řádu správního), jde-li o volbu prezidenta republiky, včetně rozhodnutí o odmítnutí těchto ústavních stížností.

Poučení: Proti usnesení Ústavního soudu není odvolání přípustné.

V Brně dne 3. ledna 2023

Pavel Rychetský v. r.
předseda Ústavního soudu

Za správnost vyhotovení:
Jitka Chmelová